

**Rekabet Kurumu Başkanlığından,
REKABET KURULU KARARI**

Dosya Sayısı : 2003-4-23 (Muafiyet)
Karar Sayısı : 03-73/879(a)-379
Karar Tarihi : 13.11.2003

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, A. Ersan GÖKMEN,
R. Müfit SONBAY, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfki ÜNAL,
Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, Kublay ATASAYAR,
M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN

B- RAPORTÖRLER : Mehmet YANIK, Hatice AKKAYA

**C- BAŞVURUDA
BULUNAN**

: Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Hizmet
Üretenleri Derneği

D- İLGİLİ TARAF

: Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Hizmet
Üretenleri Derneği
Hürriyet Cd. Bakış Sk. No:8/a Kaytaz Villa
34810 Şenlikköy Florya/İstanbul

E- DOSYA KONUSU: Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Hizmet Üretenleri Derneği (UTİKAD)'nin uluslararası karayolu, havayolu, denizyolu, demiryolu ile eşya, kargo taşımacılığı, acenteliği, organizatörlüğü, müteahhitliği, komisyonculuğu, danışmanlığı ve benzeri konularda iştirak eden gerçek ve tüzel kişi üyelerinin hizmet maliyetleri alanında bilgilendirilmesi amacıyla üyelere veri aktarımı hususundaki Yönetim Kurulu karar taslağına menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.

F- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına en son 12.03.2003 tarih ve 1006 sayılı giren başvuru üzerine düzenlenen 6.11.2003 tarih, 2003-4-23/MM-03-MY sayılı Menfi Tespit/Muafiyet Ön İnceleme Raporu 10.11.2003 tarih, REK.0.08.00.00/194 sayılı Başkanlık önergesi ile 03-73 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Raporda,

- Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Hizmet Üretenleri Derneği Yönetim Kurulunun çeşitli hizmet tarifeleri tespit edip üyelerine bildirmesinin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesine aykırılık teşkil etmesi nedeniyle menfi tespit verilmesinin mümkün olmadığı,

- Söz konusu Karar taslağı için 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde yapılan bireysel muafiyet değerlendirmesi sonucunda kararın anılan maddede belirtilen şartların tamamını taşımadığı, dolayısıyla karara bireysel muafiyet tanınmasının uygun olmayacağı,

görüşüne yer verilmiştir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Pazar

H.1.1. Ürün Pazarı

Mesleki dernek statüsünde bulunan UTİKAD'ın üyeleri uluslararası karayolu, havayolu, denizyolu ve demiryolu ile eşya ve kargo taşımacılığı, acenteliği, organizatörlüğü, müteahhitiği, komisyonculuğu ve danışmanlığı konularında faaliyet göstermektedir. Bu çerçevede ilgili ürün pazarı tüketime taşıma, depoya taşıma, yurtdışı parsiyel taşıma, yurtdışı komple taşıma, deniz, konteyner, hava, demiryolu, intermodal taşımacılık ile dönüş lojistiği, antrepo, depolama, palet, shrink, etiket, paketleme, kalite, montaj, gümrük, envanter, ortak plan lojistiği vb. alt hizmetleri içeren "taşıma işleri komisyonculuğu" pazarı olarak belirlenmiştir.

H.1.2. Coğrafi Pazar

Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde ilgili coğrafi pazar, UTİKAD üyelerinin faaliyet alanı dikkate alınarak "Türkiye Cumhuriyeti sınırları" olarak tespit edilmiştir.

H.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Bildirim konusu, UTİKAD'ın dernek bünyesinde toplanan verileri kullanarak çeşitli hizmetlerin maliyetlerini hesaplayıp, bu konuda üyelerini bilgilendirmesi kararına, 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilmesi talebinden ibarettir. Bildirim Formunda Kurulun menfi tespit başvurusunu reddetmesi halinde başvurunun muafiyet bildiri olarak değerlendirilmesi hususu belirtilmiştir.

H.2.1. Tespitler

Bildirim Formundaki ve eksiklik yazısına cevap olarak gönderilen yazıdaki açıklamaların yetersiz bulunması üzerine, UTİKAD merkezinde Dernek Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve Deniz Alt Komite Başkanı A... D... ile görüşülmüştür. Görüşmede, ilgili şahıs tarafından UTİKAD'ın 2002 yılında üyelerini ve müşterileri bilgilendirmek amacıyla yayınladığı bir hizmet ücret

03-73/879(a)-379

tarifesi bulunduğu, ancak 2003 yılında tarife yayınlamadıkları, bu konuda hukuki belirlilik sağlamak amacıyla Kuruma başvurdukları ifade edilmiştir.

2002 UTİKAD Hizmet Ücret Tarifesi incelendiğinde karayolu, havayolu, demiryolu, denizyolu ve antrepo başlıkları altında çeşitli hizmetlere ilişkin sabit fiyatlara yer verildiği görülmektedir.

Tarife Kitapçığında, "Karayolu İthalat" başlığı altında,

Parsiyel Araçlar

0-50 kg	30 Euro+KDV
50-100 kg	35 Euro+KDV
100-250 kg	38 Euro+KDV
250-500 kg	40 Euro+KDV
500-750 kg	43 Euro+KDV ...

Komple Araçlar

- Antrepo tahliyesi	125 Euro+KDV
- Supalan, Fiktif, Yeddiemin	90 Euro+KDV
- Tehlikeli Madde Antreposuna Tahliye	200 Euro+KDV

"Karayolu İhracat" başlığı altında,

A.Parsiyel Taşımlar

FCR bedeli	50 Euro+KDV
Depolama, Aktarma, İstifleme	2 Euro+KDV

B. Komple Taşımlar

FCR bedeli	75 Euro+KDV
------------	-------------

"Havayolu İthalat" başlığı altında,

- Ordino ve Acentelik ücreti	75 USD+KDV
- Banka transfer ücreti/cc fee	% 2

"Havayolu İhracat" başlığı altında,

- Awb/Awa ücreti	40 USD
- Thc/Moc ücreti	40 USD

olarak belirlenmiştir.

Öte yandan, raportörlerce görüşülen 8 dernek üyesi şirketin yetkilileri UTİKAD'ın fiyat tarifesi yayımladığını ifade etmişlerdir. Ayrıca, bu üyelere önemli bir bölümünün yetkilileri tarafından söz konusu tarifelere uyulduğu belirtilmiştir.

Bu çerçevede, menfi tespit konusunu oluşturan Yönetim Kurulu kararı ile üyelere aktarılması düşünülen maliyet duyurularının, daha önce UTİKAD tarafından hizmet ücret tarifesi adıyla yayımlandığı ve üyelere bildirilmesi

03-73/879(a)-379

öngörülen duyurulardaki kalemlerin maliyetler değil, fiyat tarifeleri olduğu anlaşılmıştır.

H.2.2. Menfi Tespit Değerlendirmesi

4054 sayılı Kanun'un 8. maddesinde, "İlgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin başvurusu üzerine Kurul, elinde bulunan bilgiler çerçevesinde bir anlaşmanın, kararın, eylemin veya birleşme ve devralmanın bu Kanunun 4, 6 ve 7. maddelerine aykırı olmadığını gösteren bir menfi tespit belgesi verebilir." hükmü yer almaktadır.

Bildirim konusu oluşturulan çeşitli hizmet maliyetlerinin belirlenmesi (baz fiyatların yayınlanması), Kanun'un 4. maddesinde sayılan hukuka aykırı ve yasak haller arasında bulunan ve (a) bendinde "Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi" şeklinde belirtilen hale uygunluk, dolayısıyla Kanun'un 4. maddesine aykırılık teşkil etmektedir.

UTİKAD tarafından yapılan bildirimde sürekli bahsi geçen "maliyet duyurusu"nun aslında hizmet maliyetleri olmadığı, üyelere dağıtılan, sunulan her bir hizmete temel teşkil eden baz fiyatlara ilişkin tarife kitapçıkları olduğu Raportörlerce yapılan yerinde inceleme esnasında tespit edilmiştir. Bu kapsamda tarife kararının üyeleri bağlayıcı nitelikte olmamasının, bir teşebbüs birliği olan UTİKAD'ın baz fiyatı duyurularının 4054 sayılı Kanunu'nun 4. maddesine aykırılığı hususunu etkileyen bir unsur oluşturmadığı açıktır. Yayınlanan rehber fiyatlar vasıtasıyla üye teşebbüsler arasında rekabetçi davranışların ortadan kaldırılması, işbirliği ve eşgüdüm gibi durumların ortaya çıkması kuvvetle muhtemel hale gelmektedir. Kanun açısından teşebbüs birliği kararlarında dikkat edilen esaslı unsur, bu kararın üyelerin ticari kararlarını etkileme amaç veya etkisine sahip olup olmadığıdır. Bu bakımdan UTİKAD'ın tarifelere ilişkin kararı da üyelerin rekabetçi davranışlarının eşgüdümüne neden olabilecek niteliktedir.

Bu çerçevede, 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesi uyarınca bir teşebbüs birliği olan UTİKAD'ın alacağı teşebbüs birliği kararı niteliğindeki Yönetim Kurulu Kararı ile düzenlenmesi öngörülen üye teşebbüslere çeşitli hizmet tarifelerinin bildirilmesi, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı olduğundan, karara Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilmesi mümkün değildir.

H.2.3. Bireysel Muafiyet Değerlendirmesi

4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde, aşağıda belirtilen şartların tamamının varlığı halinde, Kurulun teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verebileceği hükmü yer almaktadır:

03-73/879(a)-379

- Malların üretim veya dağıtım ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,
- Tüketicinin bundan yarar sağlaması,
- İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,
- Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması.

Bildirim Formunda UTİKAD fiyat tarifelerinin gerekçesini;

- üyelerine serbest rekabet ortamında yürüttükleri fiyatları saptarken yararlı olmak,
- üyelerini gerçekçi fiyatlar uygulamaya imkân veren verilerle donatmak,
- bilgi ve veri eksikliği sebebiyle zarar etmelerinin (fiyat tespit ederek) önüne geçmek,

olarak belirtmektedir. Dolayısıyla, UTİKAD Yönetim Kurulu kararının yeni gelişme ve iyileşmelere ya da ekonomik veya teknik gelişmeye neden olduğunu ileri sürmek mümkün değildir.

Bir teşebbüs, bağımsız ticari kararlar alabilen ekonomik bir bütündür ve sunduğu hizmetin fiyatını, kendi maliyet kalemleri ve piyasa koşullarını gözönünde bulundurarak serbestçe belirler. Ancak bu karar sürecinde meslek üst kuruluşunun hizmet fiyatları hakkında liste belirleyip yayınlaması -bu sektörde faaliyet gösteren önemli teşebbüslerin de bu birliğe üye olduğu gerçeği göz önünde bulundurulduğunda- firmanın fiyat kararını etkileyecek ve sektörde oluşacak fiyatların, piyasa dengesi doğrultusunda değil, aksine yayınlanan fiyat listeleri doğrultusunda şekillenmesine neden olacaktır.

Kanun'un 5. maddesine göre bir teşebbüs birliği kararına bireysel muafiyet tanınabilmesi için, anılan maddede belirtilen tüm koşulların aynı anda sağlanıyor olması Kanun hükmünün bir gereğidir. Yukarıda değerlendirilmesi yapılan ilk koşulun sağlanamaması sebebiyle diğer koşullar bakımından herhangi bir değerlendirme yapılmamıştır. Bu çerçevede bildirim konu karara bireysel muafiyet tanınmasının da mümkün olmadığı kanaatine varılmıştır.

İ- SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

1. Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Hizmet Üretenleri Derneği Yönetim Kurulunun çeşitli hizmet tarifeleri tespit edip üyelerine bildirmesinin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesine aykırılık teşkil etmesi nedeniyle menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,

03-73/879(a)-379

2. Söz konusu Karar taslağı için 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde yapılan bireysel muafiyet değerlendirmesi sonucunda, kararın anılan maddede belirtilen Şartların tamamını taşımadığı anlaŐıldıđından karara bireysel muafiyet tanınamayacağına,

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.